

Bestuurders provincie staan niet 'op de rem', vinden ze zelf

Erik van Rein en Nelleke Trappenburg
Amsterdam

Provincies krijgen meer te zeggen over woningbouw. Maar ze zijn traag en bevoegden gemeenten, stellen critici. Onterecht, menen gedeputeerden.

Cees Loggen had het mooi voor elkaar. De gedeputeerde wonen van de provincie Noord-Holland maakte zich samen met de gemeente Amstelveen sterk om een kantorenpark in de stad om te toveren tot 2.500 studentenkamers. Dat verloor de kantorenpark stond toch grotendeels leeg en er was een nijpend tekort aan woonruimte voor studenten.

Een win-winsituatie, dacht Loggen. Maar tenslotte viel de inkt van alle mooie plannen opdroogde, klopte het ministerie van Infrastructuur aan. De studentenkamers in spe liggen op de vliegroutes van de nabijgelegen luchthaven Schiphol, was de bodenschap van het Rijk. Dat is onwettig en ongezond voor de toekomstige bewoners. Of, zoals Loggen het nu zelf zegt: 'Omdat het binnen de contouren van Schiphol ligt, valt er dus niet over woningbouw te praten.'

Dit is precies wat de gedeputeerde dwarszit. Provincies doen hun best om samen met gemeenten, woonregio's en andere belanghebbenden tot afspraken te komen over de nodige woningbouw. Maar het is toch echt de landelijke overheid die de boel vertraagt, zegt Loggen. 'Je kunt ook vaak zeggen als Rijk: het zijn de inwoners van de provincie en je mag er toch van uitgaan dat zij daar goed over nadenken?'

De stellingname van Loggen envier ander gedeputeerden van provincies met het

Inmiddels hebben provincies bijna allemaal actieplannen die de bouw aan moeten zwengelen

relatief grootste woningtekort die het FD in de afgelopen weken sprak, schiet een ander licht op de woningbouwdiscussie in Nederland. Want in een land waar nu 331.000 woningen te weinig zijn, krijgen juist provincies en gemeenten er nogal eens van langs.

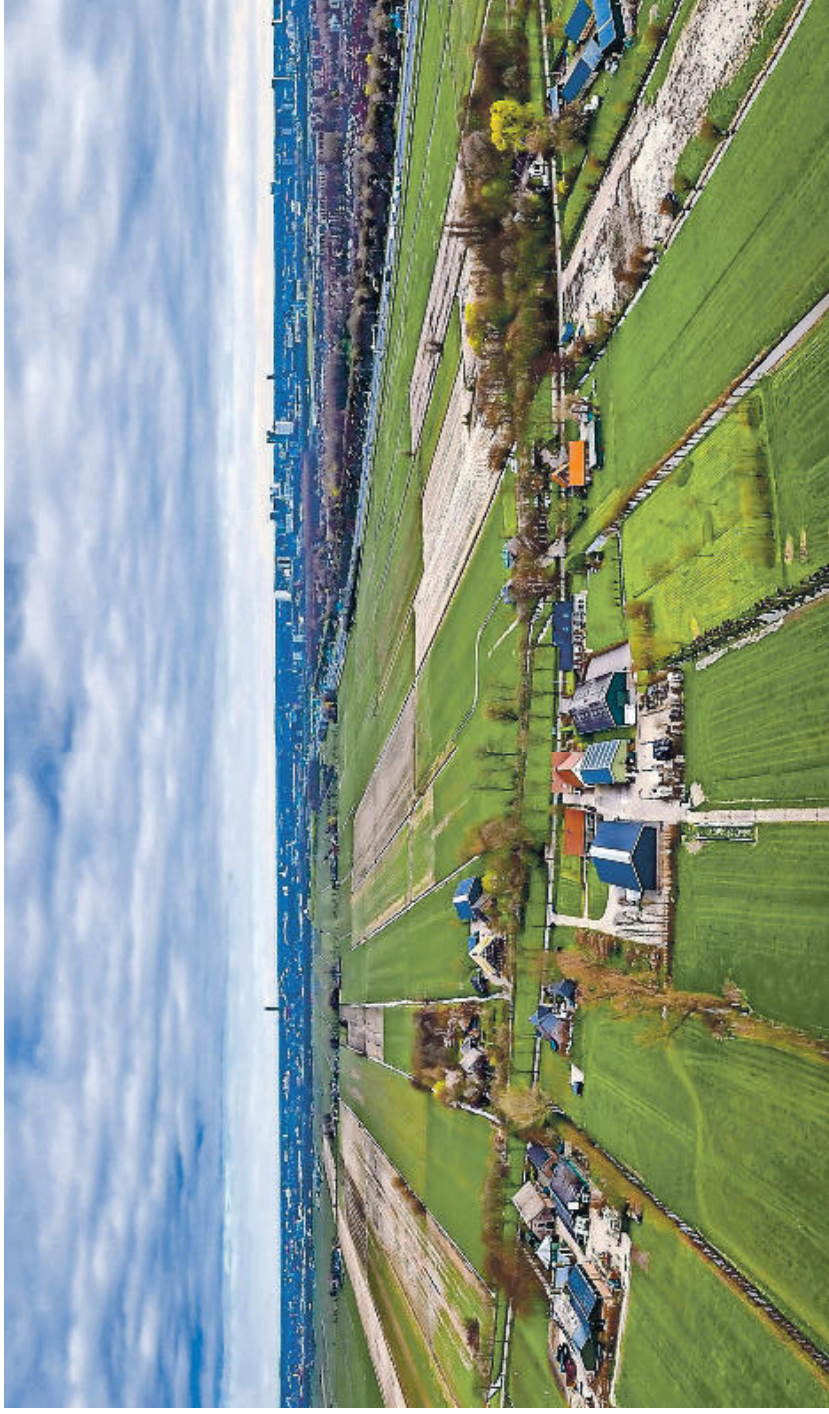
De kritiek op provincies en gemeenten is plat gezegd: ze schieten niet op met woningbouw. En dus is de reflex van kenners en de Tweede Kamer: het Rijk moet weer gaan over de woningbouw. Het ministerie van Volkshuisvesting moet terugkeren. Een paar jaar geleden is de woningbouwtaak juist bij decentrale overheden gelegd, omdat zij beter zicht zouden hebben op de woningbehoefte. Gemeenten bepalen waar woningbouw mag komen en onder welke voorwaarden.

Provincies kunnen de bestemmingsplannen van gemeenten naast zich neerleggen en zelf met een voorstel komen. Ook bemoeien gedeputeerden zich met woningbouw via de bouw van toegangswegen, coördinatie met gemeenten en subsidies voor (duurzame) woningbouw.

Die overgang was wemmen, stelt gedeputeerde Peter Kerris (PvdA) van Gelderland. 'De provincie werkt als toetsende overheid, maar heeft minder ervaring als creëren van overheid. Dat moeten mensen leren.' Naarmate de druk op de woningmarkt toeneemt, groeit de provincie in deze rol. Inmiddels hebben provincies bijna allemaal actieplannen die de woningbouw moeten aanzwengelen. En bestuurders proberen daarmee ook de horten op te gaan bij het Rijk. 'Je zit veel meer in de rol van lobbyist', zegt Loggen.

Alle mooie plannen ten spijt wordt er veel te weinig gebouwd in Nederland. Deels komt dit door het tekort aan mankracht in de bouw en de lange bezwaarsprocedures van omringende bewoners.

Maar beleggers en projectontwikkelaars klagen ook dat het verwerven van gronden niet vaststellen van een bestemmingsplan bij gemeenten vaak jaren duurt. Bovendien hebben gemeenten vaak niet de

Eén van de kritiekpunten is dat de provincies groenbehoud belangrijker vinden dan woningbouw. Zo klagen gemeenten in Utrecht dat ze vooral binnenstedelijk moeten bouwen. Maar volgens gedeputeerde Huib van Essen (GroenLinks) van Utrecht maken natuurgebieden de provincie juist zo'n aantrekkelijke woonplaats. 'We moeten woningen bouwen, maar de natuur niet kwijtrafen.' Dat is volgens hem ook niet nodig, want er zijn genoeg woningen te slijten in de voerkerk.

zou groenbehoud belangrijker vinden dan woningbouw. Zo klagen gemeenten in Utrecht dat ze vooral binnenstedelijk moeten bouwen. Maar volgens gedeputeerde Huib van Essen (GroenLinks) van Utrecht maken natuurgebieden de provincie juist zo'n aantrekkelijke woonplaats.

'We moeten woningen bouwen, maar de natuur niet kwijtrafen.' Dat is volgens hem ook niet nodig, want er zijn genoeg woningen te slijten in de voerkerk. Volgens gedeputeerde Anne Koning (PvdA) is dat in Zuid-Holland inmiddels anders. Daar spraken de coalitiepartijen af dat gemeenten meer plannen mogen maken dan hun huidige woningbehoefte. Lang dacht iedereen: als provincies die ruimte geven komt het wel goed, zegt zij. 'Het gevoel van: waar is die simpele knop, dat snap ik wel. Maar we geven in Zuid-Holland die ruimte al en dat zien we nog niet terug in alle plannen.'

Ook krijgen provincies de kritiek dat ze groenbehoud belangrijker vinden dan woningbouw. Zo klagen gemeenten in Utrecht dat ze vooral binnenstedelijk moeten bouwen. Maar volgens gedeputeerde Huib van Essen (GroenLinks) van Utrecht maken natuurgebieden de provincie juist zo'n aantrekkelijke woonplaats. 'We moeten woningen bouwen, maar de natuur niet kwijtrafen.' Dat is volgens hem ook niet nodig, want er zijn genoeg woningen te slijten in de voerkerk. Volgens gedeputeerde Anne Koning (PvdA) is dat in Zuid-Holland inmiddels anders. Daar spraken de coalitiepartijen af dat gemeenten meer plannen mogen maken dan hun huidige woningbehoefte. Lang dacht iedereen: als provincies die ruimte geven komt het wel goed, zegt zij. 'Het gevoel van: waar is die simpele knop, dat snap ik wel. Maar we geven in Zuid-Holland die ruimte al en dat zien we nog niet terug in alle plannen.'

zou groenbehoud belangrijker vinden dan woningbouw. Zo klagen gemeenten in Utrecht dat ze vooral binnenstedelijk moeten bouwen. Maar volgens gedeputeerde Huib van Essen (GroenLinks) van Utrecht maken natuurgebieden de provincie juist zo'n aantrekkelijke woonplaats. 'We moeten woningen bouwen, maar de natuur niet kwijtrafen.' Dat is volgens hem ook niet nodig, want er zijn genoeg woningen te slijten in de voerkerk. Volgens gedeputeerde Anne Koning (PvdA) is dat in Zuid-Holland inmiddels anders. Daar spraken de coalitiepartijen af dat gemeenten meer plannen mogen maken dan hun huidige woningbehoefte. Lang dacht iedereen: als provincies die ruimte geven komt het wel goed, zegt zij. 'Het gevoel van: waar is die simpele knop, dat snap ik wel. Maar we geven in Zuid-Holland die ruimte al en dat zien we nog niet terug in alle plannen.'

Ook krijgen provincies de kritiek dat ze groenbehoud belangrijker vinden dan woningbouw. Zo klagen gemeenten in Utrecht dat ze vooral binnenstedelijk moeten bouwen. Maar volgens gedeputeerde Huib van Essen (GroenLinks) van Utrecht maken natuurgebieden de provincie juist zo'n aantrekkelijke woonplaats. 'We moeten woningen bouwen, maar de natuur niet kwijtrafen.' Dat is volgens hem ook niet nodig, want er zijn genoeg woningen te slijten in de voerkerk. Volgens gedeputeerde Anne Koning (PvdA) is dat in Zuid-Holland inmiddels anders. Daar spraken de coalitiepartijen af dat gemeenten meer plannen mogen maken dan hun huidige woningbehoefte. Lang dacht iedereen: als provincies die ruimte geven komt het wel goed, zegt zij. 'Het gevoel van: waar is die simpele knop, dat snap ik wel. Maar we geven in Zuid-Holland die ruimte al en dat zien we nog niet terug in alle plannen.'

Reus (VVD). 'Gemeenten krijgen in het afstemmingsoverleg niet altijd hun zin. Dat krijg ik ook niet. Wij zijn hartstikke faciliterend, maar ik ga niet precies beslissen wat voor woningen er precies in bepaalde gemeenten worden gebouwd.'

Nee, voor die vertragting, wijzen provincies juist naar het Rijk. Die zou niet voortvarend genoeg optreden bij onder meer de stikstofdiscussie. Ook zorgt een gebrek aan kennis en capaciteit bij gemeenten voor vertraging. De provincies proberen hier een helpende hand te bieden door budget te geven om experts in te huren of specialisten in te vliegen.

En in overleg leidt dat soms tot creatieve oplossingen, zoals in Amstelveen. Daar wil de gemeente de studentenkamers tijdelijk maken, zodat ze niet onder de Schipholregeis vallen. En dus kan er toch gebouwd worden. Gedeputeerde Loggen: 'Dat hebben we nu nodig, gewoon eens bestaande plannen doorzetten.'

Reus (VVD). 'Gemeenten krijgen in het afstemmingsoverleg niet altijd hun zin. Dat krijg ik ook niet. Wij zijn hartstikke faciliterend, maar ik ga niet precies beslissen wat voor woningen er precies in bepaalde gemeenten worden gebouwd.'

Nee, voor die vertragting, wijzen provincies juist naar het Rijk. Die zou niet voortvarend genoeg optreden bij onder meer de stikstofdiscussie. Ook zorgt een gebrek aan kennis en capaciteit bij gemeenten voor vertraging. De provincies proberen hier een helpende hand te bieden door budget te geven om experts in te huren of specialisten in te vliegen.

En in overleg leidt dat soms tot creatieve oplossingen, zoals in Amstelveen. Daar wil de gemeente de studentenkamers tijdelijk maken, zodat ze niet onder de Schipholregeis vallen. En dus kan er toch gebouwd worden. Gedeputeerde Loggen: 'Dat hebben we nu nodig, gewoon eens bestaande plannen doorzetten.'

Ook krijgen provincies de kritiek dat ze groenbehoud belangrijker vinden dan woningbouw. Zo klagen gemeenten in Utrecht dat ze vooral binnenstedelijk moeten bouwen. Maar volgens gedeputeerde Huib van Essen (GroenLinks) van Utrecht maken natuurgebieden de provincie juist zo'n aantrekkelijke woonplaats. 'We moeten woningen bouwen, maar de natuur niet kwijtrafen.' Dat is volgens hem ook niet nodig, want er zijn genoeg woningen te slijten in de voerkerk. Volgens gedeputeerde Anne Koning (PvdA) is dat in Zuid-Holland inmiddels anders. Daar spraken de coalitiepartijen af dat gemeenten meer plannen mogen maken dan hun huidige woningbehoefte. Lang dacht iedereen: als provincies die ruimte geven komt het wel goed, zegt zij. 'Het gevoel van: waar is die simpele knop, dat snap ik wel. Maar we geven in Zuid-Holland die ruimte al en dat zien we nog niet terug in alle plannen.'

Geld voor woningbouwprojecten

Tweelinggemeenten krijgen extra geld van het Rijk voor hun woningbouwprojecten. In totaal kunnen de lokale overheden daarmee zo'n 51.000 huizen sneller bouwen, meldde minister Kajsa Ollongren van Binnenlandse Zaken gisteren aan de Tweede Kamer. De projecten die in aanmerking komen, liggen met name in de Randstad. Vooral Zuid-Hollandse plaatsen als Rotterdam, Den Haag, Schiedam en Leiden kunnen steun tegemoeten, net als Eindhoven, Deventer en Haarlem.

'Nu moet zo snel mogelijk de schop in de grond', concludeerde Ollongren in een persbericht. De financiële hulp die lokale overheden krijgen, is afkomstig uit de zogeheten woningbouwimpuls die vorig jaar is aangekondigd. In totaal stiel het kabinet € 1 mrd beschikbaar om de financiële tekorten bij bouwprojecten op te lossen. Daar moeten minimaal 65.000 woningen van worden gebouwd. Gemeenten en provincies konden voorstellen indienen.